

Till Sveriges konkursdomare

Översänds endast per mail

Skrivelse angående vilka som ska utses till företagsrekonstruktörer

Inledning

Rekonstruktör- & konkursförvaltarkollegiet (REKON) i Sverige (nedan benämnt REKON) bildades 1986 och organiserar genom lokala kollegier, advokater i Sverige som löpande åtar sig uppdrag som konkursförvaltare och rekonstruktörer. Den absoluta merparten av alla konkursförvaltare och rekonstruktörer, förutom de högre tjänstemän som är verk-samma inom Ackordscentralerna, organiseras i REKON. Genom att alla medlemmarna är advokater har REKON ett mycket nära samarbete med Sveriges advokatsamfund.

REKON har under åren avgett ett stort antal remissyttranden inom obeståndsrätten, deltagit som experter vid lagutredningar inom insolvensområdet, samt verkat för lagändringar i ett flertal frågor. Genom tillsatta kommittéer bevakas obeståndsfrågor inom många olika lagstiftningsområden.

Angående uppdrag som företagsrekonstruktör

REKON har på senare tid, bland annat av Skatteverket och Tillsynsmyndigheten i konkurser, uppmärksamats på att rekonstruktionsinstitutet i vissa fall används på olämpligt sätt.

Missförhållandena består *dels* i att lönegaranti beslutas även i fall där sådan garanti inte ska utges eller att lönegarantiärenden av rekonstruktören handläggs på ett felaktigt sätt, *dels* i att rekonstruktörer använder sig av fristående samarbetspartners vid utförandet av sitt uppdrag där det anlitate företaget uppträder som en mellanman mellan gäldenären och rekonstruktören.

Lönegaranti

Av 2 kap 11 § lagen om företagsrekonstruktion (FreKL) framgår att en rekonstruktör skall ha den särskilda insikt och erfarenhet som uppdraget kräver. I förarbetena till lagstiftningen (prop. 1995/96:5 s. 103) anges att huvudregeln är att endast konkursförvaltare skall förordnas till rekonstruktörer och, som det får förstås, annan endast i undantagsfall ska kunna förordnas.

Beslut i lönegarantiärenden är myndighetsutövning som överlåtits åt ett privaträttsligt subjekt och när möjligheten till lönegaranti infördes även i företagsrekonstruktioner (prop. 2004/05:57) förändrades därför innehållet i rekonstruktörsuppdraget radikalt. Från att endast ha varit ett uppdrag som rådgivare till illikvida bolag innefattar rekonstruktörsuppdraget sedan lagändringen även myndighetsutövning.

Det har i närtid förekommit fall där utsedd rekonstruktör inte behärskat lönegaranti-lagstiftningen, vilket fått till följd att för mycket lönegarantimedel betalats ut. Vidare finns det exempel på när det brustit i lönegarantihandläggningen genom att alltför lång tid flutit innan beslut meddelats, och rekonstruktören inte följt skyldigheten att skicka besluten till Tillsynsmyndigheten i konkurser.

Genom att rekonstruktörer förordnas som inte förmår att besluta på ett korrekt sätt i lönegarantiärenden eller som i övrigt brister i sin handläggning av ärendena, kan konsekvensen bli att allmänna medel oriktigt förlösas och att förtroendet för rekonstruktionsinstitutet bland borgenärer och andra intressenter undergrävs.

För att så långt som möjligt säkerställa att beslut i lönegarantiärenden hanteras på ett korrekt och rättssäkert sätt bör därför den absoluta huvudregeln vara att till rekonstruktionsuppdrag endast utse personer inom konkursförvaltarkretsen.

Utförandet av uppdraget som rekonstruktör

Att utföra uppdrag som rekonstruktör ställer mycket höga krav på ett aktivt deltagande och en detaljerad förståelse av den verksamhet som ska genomgå en omstrukturering.

Det är därför mycket bekymmersamt att det blivit allt vanligare med konstruktioner där rekonstruktören inte utför något egentligt arbete utan endast tar ett fast arvode för att i formellt hänseende "skylta med sitt namn". Rekonstruktionen handläggs istället av ett mellanliggande bolag eller person.

Som framhållits senast i betänkandet av entreprenörskapsutredningen (SOU 2016:72 s 219ff) upplever berörda myndigheter en tilltagande utveckling, där externa företag och personer som inte är utsedda rekonstruktörer är inblandade i det löpande arbetet i re-

konstruktionerna. Denna utveckling är enligt myndigheterna problematisk och djupt oroande. Orsaken är att det är rekonstruktören som ansvarar för rekonstruktionens genomförande, men dialogen med myndigheterna i många fall förs med det företag som rekonstruktören anlitar. Myndigheterna har också rapporterat om att det i de fallen där det finns denna typ av mellanhänder är det svårare för myndigheten att få ut information från gäldenären och det är ofta besvärligt för myndigheten att avgöra om begärda handlingar kan lämnas ut.

Enligt REKON går det inte att förena en konstruktion där rekonstruktören överlåter det egentliga arbetet i rekonstruktionen till en fristående mellanman, med de krav som åvilar rekonstruktören enligt FrekL. Varken i FrekL eller i lagens förarbeten finns det något stöd för att rekonstruktören på detta sätt kan delegera sina ansvarsområden till en extern part. I doktrinen har det också påtalats att en sådan möjlighet saknas för rekonstruktören

För att uppfylla sina åligganden som rekonstruktör måste denne själv löpande övervaka gäldenärens verksamhet och ta aktiv roll i förvaltningen. Det är därför enligt REKON inte förenligt med rekonstruktionsuppdraget att överlåta delar av det löpande arbetet till någon annan som domstolen inte prövat och funnit lämplig.

Till förtydligande har REKON inget att invända mot att rekonstruktören vid behov anlitar sakkunnigt biträde med stöd av bestämmelsen i 2 kap 12 § andra stycket FrekL. Det har tvärtom förutsatts och är nödvändigt att rekonstruktören i vissa situationer kan behöva extern hjälp; till exempel vid ekonomiska eller juridiska bedömningar av komplicerad art. Detta går dock inte att jämföra med att rekonstruktören anlitar en externt samarbetspartner och att den mellanmannen därefter självständigt hanterar rekonstruktionen och ansvarar för löpande kontakter med myndigheter, och borgenärer m.m.

Sammanfattning

REKON anser att det är viktigt för förtroendet för företagsrekonstruktionsförfarandet att endast personer med erforderlig kompetens förordnas till rekonstruktörer. Som lagstiftaren förutsatt bör dessa personer sökas inom konkursförvaltarkretsen. Denna inställning har ytterligare accentuerats genom införandet av möjligheten till lönegaranti vid företagsrekonstruktioner och den myndighetsutövning som detta innebär.

Vidare önskar REKON att domstolarna är vaksamma på situationer där rekonstruktören endast tycks ha en formell roll och arbetet är avsett att utföras genom en mellanman, eftersom den typen av konstruktioner inte är förenliga med FrekL.

REKON har under detta år antagit rekommendationer för god sed vid rekonstruktioner ("Rekommendationerna"), som en vägledning för sina medlemmar. I punkterna 1-5 i Rekommendationerna behandlas bland annat de frågor som denna skrivelse aktualiserar. Rekommendationerna biläggs därför brevet.

Piteå och Stockholm 2018-01-08

Hans Andersson

Ordförande REKON

Lars-Henrik Andersson

Vice ordförande REKON

Bilaga: Rekommendationerna

Kopia till:

Tillsynsmyndigheten i konkurser och Skatteverket